

Tartalomjegyzék

Előszó	xiii
1. A számítógép-hálózatok és az internet	1
1.1. Mi az az internet?	2
1.1.1. Alkotórészek	2
1.1.2. Szolgáltatások	5
1.1.3. Mi a protokoll?	6
1.2. A hálózat széle	9
1.2.1. Kliens- és szerverprogramok	11
1.2.2. Hozzáférési hálózatok	11
1.2.3. Fizikai átviteli közegek	18
1.3. A hálózat magja	21
1.3.1. Vonalkapcsolás és csomagkapcsolás	21
1.3.2. Csomagok áthaladása csomagkapcsolt hálózatokon	28
1.3.3. Internetszolgáltatók és internet-gerinchálózatok	29
1.4. Késleltetés, veszteség és átbocsátóképesség csomagkapcsolt hálózatokban	31
1.4.1. Késleltetések áttekintése	32
1.4.2. Sorbanállási késleltetés és csomagvesztés	35
1.4.3. Végpontok közötti késleltetés	37
1.4.4. Számítógép-hálózatok átbocsátóképessége	39
1.5. Protokollrétegek és szolgálati modelljeik	42
1.5.1. Rétegzett architektúra	42
1.5.2. Üzenetek, szegmensek, csomagok és keretek	48
1.6. Támadások a hálózatok ellen	50
1.7. Számítógép-hálózatok és az internet története	55
1.7.1. A csomagkapcsolás kifejlesztése: 1961–1972	55
1.7.2. Egyedi hálózatok és ezek összekapcsolása: 1972–1980	57
1.7.3. Hálózatok gyors fejlődése: 1980–1990	59
1.7.4. Az internet robbanásszerű elterjedése: az 1990-es évek	59
1.7.5. Legutóbbi fejlesztések	60
1.8. Összefoglalás	61
Kérdések	63
Feladatok	65
Gondolkodtató kérdések	70
Válaszol Leonard Kleinrock	72
2. Az alkalmazási réteg	75
2.1. Hálózati alkalmazások elvi alapjai	75
2.1.1. Hálózati alkalmazási architektúrák	76
2.1.2. Kommunikáló folyamatok	79
2.1.3. Az alkalmazások számára rendelkezésre álló szállítási szolgáltatások	81

2.1.4. Internetes szállítási szolgáltatások	83
2.1.5. Alkalmazási protokollok	87
2.1.6. A könyvben tárgyalt hálózati alkalmazások	88
2.2. A web és a HTTP	89
2.2.1. A HTTP áttekintése	89
2.2.2. Időleges és állandó összeköttetések	91
2.2.3. HTTP-üzenetformátumok	94
2.2.4. Felhasználó és szerver közötti együttműködés: süti	98
2.2.5. Webes gyorsítótárazás	100
2.2.6. A feltételes GET	104
2.3. Fájltvitel: FTP	106
2.3.1. FTP-parancsok és -válaszok	107
2.4. Elektronikus levelezés az interneten	108
2.4.1. SMTP	111
2.4.2. Összehasonlítás a HTTP-vel	113
2.4.3. Levél üzenetformátumok és a MIME	114
2.4.4. Levél-hozzáférési protokollok	117
2.5. DNS – Az internet körzetnév-szolgáltatása	121
2.5.1. A DNS által nyújtott szolgáltatások	122
2.5.2. A DNS működésének áttekintése	124
2.5.3. DNS-rekordok és -üzenetek	129
2.6. P2P-alkalmazások	134
2.6.1. P2P-fájlcserélés	134
2.6.2. Információkeresés egy P2P-közösségben	140
2.6.3. Esettanulmány: P2P internetes telefonálás (Skype)	146
2.7. TCP-szoketprogramozás	148
2.7.1. TCP-szoketprogramozás	149
2.7.2. Egy kliens-szerver alkalmazási példa Javában programozva	151
2.8. UDP-szoketprogramozás	158
2.9. Összefoglalás	165
Kérdések	166
Feladatok	168
Gondolkodtató kérdések	173
Válaszol Bram Cohen	175
3. A szállítási réteg	177
3.1. Bevezetés és szállítási szolgáltatások	177
3.1.1. A szállítási és a hálózati réteg közötti viszony	178
3.1.2. Az internet szállítási rétegének áttekintése	181
3.2. Nyalábolás és nyalábbontás	182
3.3. Összeköttetés nélküli szállítás: UDP	189
3.3.1. Az UDP-szegmens szerkezete	192
3.3.2. Az UDP ellenőrző összege	193
3.4. A megbízható adatszállítás elvi alapjai	194
3.4.1. Megbízható adatszálítási protokoll felépítése	196
3.4.2. Csővezetékes megbízható adatátviteli protokoll	205
3.4.3. N-nel történő visszalépés (GBN)	209

3.4.4. Szelektív ismétlés	213
3.5. Összeköttetés-alapú szállítás: TCP	219
3.5.1. A TCP-összeköttetés	219
3.5.2. A TCP-szegmens szerkezete	221
3.5.3. A körbejárási idő becslése és az időzítés beállítása	226
3.5.4. Megbízható adatszállítás	229
3.5.5. Forgalomszabályozás	236
3.5.6. A TCP-összeköttetések kezelése	238
3.6. A torlódáskezelés elvi alapjai	245
3.6.1. A torlódás okai és következményei	245
3.6.2. A torlódáskezelés megoldásai	251
3.6.3. Példa a hálózat által támogatott torlódáskezelésre: az ATM ABR torlódáskezelése	252
3.7. A TCP torlódáskezelése	254
3.7.1. Igazságosság	262
3.8. Összefoglalás	265
Kérdések	267
Feladatok	270
Gondolkodtató kérdések	278
Válaszol Sally Floyd	279
4. A hálózati réteg	281
4.1. Bevezetés	282
4.1.1. Továbbítás és útválasztás	282
4.1.2. Hálózati szolgálati modellek	286
4.2. Virtuálisáramkör- és datagramalapú hálózatok	288
4.2.1. Virtuálisáramkör-alapú hálózatok	289
4.2.2. Datagramhálózatok	292
4.2.3. A virtuális áramköri és a datagramhálózatok eredete	294
4.3. Mi van az útválasztók belsejében?	295
4.3.1. Bemeneti portok	297
4.3.2. A kapcsológép	299
4.3.3. Kimeneti portok	301
4.3.4. Sorba állítási technikák	301
4.4. Az Internet Protocol (IP): továbbítás és címzés az interneten	305
4.4.1. A datagramformátum	306
4.4.2. Az IPv4-címzés	311
4.4.3. Az Internet Control Message Protocol (ICMP)	325
4.4.4. Az IPv6 protokoll	327
4.4.5. Rövid betekintés az IP-biztonság világába	334
4.5. Útválasztó algoritmusok	335
4.5.1. A kapcsolatállapot-alapú útválasztó algoritmus	338
4.5.2. A távolságvektor-alapú útválasztó algoritmus	342
4.5.3. A hierarchikus útválasztás	351
4.6. Útválasztás az interneten	355
4.6.1. Autonóm rendszeren belüli útválasztás az interneten RIP protokoll	355

4.6.2. Autonóm rendszeren belüli útválasztás az interneten OSPF protokollal	359
4.6.3. Autonóm rendszerek közötti útválasztás BGP-vel	362
4.7. Adatszórásos és többesküldéses útválasztás	369
4.7.1. Adatszórásos útválasztó algoritmusok	370
4.7.2. A többesküldés	375
4.8. Összefoglalás	382
Kérdések	383
Feladatok	386
Gondolkodtató kérdések	394
Válaszol Vinton G. Cerf	395
5. Az adatkapcsolati réteg és a helyi hálózatok	397
5.1. Adatkapcsolati réteg: bevezetés és szolgáltatások	399
5.1.1. Az adatkapcsolati réteg szolgáltatásai	399
5.1.2. Hol valósítjuk meg az adatkapcsolati réteget?	401
5.2. Hibajelzés és -javítás	403
5.2.1. Paritás-ellenőrzés	404
5.2.2. Ellenőrző összeget használó eljárások	406
5.2.3. Ciklikus redundancia-ellenőrzés	407
5.3. Többszörös hozzáférési protokollok	409
5.3.1. Csatornaosztásos protokollok	412
5.3.2. Véletlen hozzáférésű protokollok	413
5.3.3. Adásjog-átvételi protokollok	420
5.3.4. Helyi hálózatok	421
5.4. Adatkapcsolati címzés	422
5.4.1. MAC-címek	422
5.4.2. A címfeloldó protokoll	424
5.5. Az Ethernet	428
5.5.1. Az Ethernet-keret szerkezete	429
5.5.2. CSMA/CD: Az Ethernet többszörös hozzáférési protokollja	433
5.5.3. Ethernet-változatok	435
5.6. Az adatkapcsolati szintű kapcsolók	438
5.6.1. Továbbítás és szűrés	438
5.6.2. Önálló tanulás	440
5.6.3. A kapcsolók tulajdonságai	441
5.6.4. Kapcsolók és útválasztók összehasonlítása	442
5.7. PPP: a kétpontos protokoll	444
5.7.1. PPP-keretezés	445
5.8. Az adatkapcsolat virtuálissá tétele: a hálózat mint adatkapcsolati réteg	447
5.8.1. ATM-hálózatok	448
5.8.2. Többprotokollós címkekapcsolás	453
5.9. Összefoglalás	455
Kérdések	457
Feladatok	458
Gondolkodtató kérdések	463
Válaszol Simon S. Lam	464

6. Vezeték nélküli és mobilhálózatok	467
6.1. Bevezetés	468
6.2. Vezeték nélküli adatkapcsolatok és hálózati jellemzők	472
6.2.1. CDMA	475
6.3. WiFi: az IEEE 802.11 típusú vezeték nélküli helyi hálózatok	477
6.3.1. Az IEEE 802.11 architektúra	479
6.3.2. Az IEEE 802.11 MAC protokoll	483
6.3.3. Az IEEE 802.11 keretszerkezete	488
6.3.4. Mobilitás ugyanabban az IP-alhálózatban	491
6.3.5. Az IEEE 802.11 LAN-ok további jellemzői	493
6.3.6. Bluetooth és WiMax	494
6.4. Internet-hozzáférés mobiltelefon-hálózatból	498
6.4.1. A mobiltelefon-hálózat architektúrájának áttekintése	498
6.4.2. Mobiltelefon-hálózati szabványok és műszaki megoldások: rövid áttekintés	501
6.5. A helyváltoztatás követésének elvi megoldásai	504
6.5.1. Címzés	506
6.5.2. Útválasztás egy mobil csomóponthoz	507
6.6. Mobil-IP	513
6.7. A mobilitás kezelése mobiltelefon-hálózatokban	516
6.7.1. Hívások irányítása a mobil előfizetőhöz	518
6.7.2. Vezérlésátadás egy GSM-hálózatban	520
6.8. Vezeték nélküliség és mobilitás: hatásuk a magasabb szintű protokollokra	522
6.9. Összefoglalás	525
Kérdések	526
Feladatok	527
Gondolkodtató kérdések	530
Válaszol Charlie Perkins	531
7. Multimédia-hálózatok	535
7.1. A multimédia hálózati alkalmazásai	536
7.1.1. Példák multimédia-alkalmazásokra	536
7.1.2. A multimédiát a mai interneten akadályozó tényezők	539
7.1.3. Hogyan kell fejlődnie az internetnek, hogy jobban támogassa a multimédiát?	540
7.1.4. Hang- és képtömörítés	542
7.2. Tárolt hang és kép folyamszerű letöltése	544
7.2.1. Hang és kép elérése webszerveren keresztül	545
7.2.2. Multimédia küldése egy adatfolyam-letöltést megvalósító szerverről egy segédalkalmazáshoz	547
7.2.3. Valós idejű adatfolyam-letöltést támogató protokoll (RTSP)	549
7.3. A legjobbra törekvő szolgáltatásból kihozni a legjobbat	552
7.3.1. A legjobbra törekvő szolgáltatás korlátai	553
7.3.2. Késleltetésingadozás eltávolítása a vevőnél hangátvitel esetén	555
7.3.3. Csomagvesztés hatásának kiküszöbölése	558
7.3.4. Multimédia szétoztása a mai interneten: tartalomszétosztó hálózatok	561

7.3.5. Legjobbra törekvő hálózatok tervezési kérdései szolgáltatásminőségi szempontok figyelembevételével	565
7.4. Valós idejű interaktív alkalmazások protokolljai	566
7.4.1. Valós idejű protokoll (RTP)	567
7.4.2. RTP-vezérlő protokoll (RTCP)	571
7.4.3. Viszonykezdeményező protokoll (SIP)	573
7.4.4. H.323	578
7.5. Többféle szolgáltatási osztály lehetővé tétele	580
7.5.1. Motivációs foratókönyvek	581
7.5.2. Ütemezési és ellenőrzési eljárások	586
7.5.3. Diffserv	592
7.6. Szolgáltatás minőségének garanciái	597
7.6.1. Egy motíváló példa	597
7.6.2. Erőforrás lefoglalása, hívás engedélyezése, hívás felépítése	598
7.6.3. Garantált QoS az interneten: Intserv és RSVP	601
7.7. Összefoglalás	603
Kérdések	605
Feladatok	606
Gondolkodtató kérdések	611
Válaszol Henning Schulzrinne	613
8. Számítógép-hálózatok biztonsága	617
8.1. Mit jelent a hálózati biztonság?	618
8.2. A titkosítás elvi alapjai	620
8.2.1. Szimmetrikus kulcsú titkosítás	622
8.2.2. Nyilvános kulcsú rejtjelezés	627
8.3. Üzenetintegritás	632
8.3.1. Kriptográfiai hash függvények	633
8.3.2. Üzenethitelesítő kód	634
8.3.3. Digitális aláírások	636
8.4. Végpont-hitelesítés	642
8.4.1. Hitelesítési protokoll <i>ap1.0</i>	643
8.4.2. Hitelesítési protokoll <i>ap2.0</i>	643
8.4.3. Hitelesítési protokoll <i>ap3.0</i>	644
8.4.4. Hitelesítési protokoll <i>ap3.1</i>	644
8.4.5. Hitelesítési protokoll <i>ap4.0</i>	645
8.4.6. Hitelesítési protokoll <i>ap5.0</i>	646
8.5. Az elektronikus levelezés biztonsága	648
8.5.1. Biztonságos e-levél	650
8.5.2. PGP	653
8.6. A TCP-összeköttetések biztonsága: SSL	655
8.6.1. Miért szükséges az SSL és hogyan működik?	656
8.6.2. Az SSL részletesebben	659
8.7. Hálózati szintű biztonság: IPsec	660
8.7.1. Hitelesítő fejrészprotokoll: AH	661
8.7.2. Az ESP protokoll	662
8.7.3. SA és kulcskezelés	663

8.8. Vezeték nélküli LAN-ok biztonsága	664
8.8.1. Vezetékes hálózatával egyenértékű biztonság (WEP)	664
8.8.2. IEEE 802.11i	666
8.9. Működési biztonság: tűzfalak és behatolásjelző rendszerek	668
8.9.1. Tűzfalak	669
8.9.2. Behatolásjelző rendszerek	675
8.10. Összefoglalás	678
Kérdések	680
Feladatok	680
Gondolkodtató kérdések	684
Válaszol Steven M. Bellovin	685
9. Hálózatfelügyelet	687
9.1. Mi az a hálózatfelügyelet?	687
9.2. A hálózatfelügyelethez szükséges infrastruktúra	691
9.3. Az internetszabványos hálózatfelügyeleti keretrendszer	695
9.3.1. A hálózatfelügyeleti adatok szerkezete: SMI	696
9.3.2. Hálózatfelügyeleti adatbázis: MIB	700
9.3.3. SNMP-műveletek	703
9.3.4. Biztonság és adminisztráció	705
9.4. ASN.1	708
9.5. Következtetések	712
Kérdések	713
Feladatok	714
Gondolkodtató kérdések	714
Válaszol Jeff Case	715
Irodalomjegyzék	717
Tárgymutató	743